Sveučilište u Zagrebu Agronomski fakultet
Svetošimunska cesta 25, 10000 Zagreb
Telefon: +385 (0)1 2393 777
E-mail: dekanat@agr.hr
Web: www.agr.unizg.hr

Ruralni razvoj (269016)

Nositelj kolegija

izv. prof. dr. sc. Nataša Bokan

Opis kolegija

Ruralni razvoj je suvremeni koncept razvoja seoskih područja koji obuhvaća ideju ekonomske, ekološke i socijalne održivosti uz razvoj multifunkcionalnosti i društvene integracije kroz endogeni pristup. Kolegij započinje temom razvojnih paradigmi (različitih ideja i smjerova društveno-ekonomskog razvoja) u ruralnom i regionalnom razvoju. Druga tematska cjelina nastavlja se temom globalizacije i utjecaja globalizacijskih procesa na lokalno društvo, lokalnu kulturu i lokalnu ekonomiju te ulogom ruralnog i poljoprivrednog stanovništva u svijetu i u Hrvatskoj. Treća cjelina obuhvaća socijalni (društveni) kapital i njegovu ulogu u razvoju lokalnih zajednica te partnerstvo i participaciju kao instrumente održivog ruralnog razvoja (LAG, LEADER).
Kroz predavanja se studentima nude ponajprije teorijska znanja, a seminarima se obuhvaća mnoštvo primjera ruralnog i održivog razvoja iz Hrvatske i svijeta, uz povezane teme (poput ruralnog turizma, organske poljoprivrede, tradicijskih znanja itd.).
Na predavanjima bi studenti trebali usvojiti terminologiju ovog interdisciplinarnog područja, razviti razumijevanje društveno-razvojnih procesa te usvojiti principe koncepta ruralnog razvoja. Seminari omogućuju studentima da samostalno obrade literaturne izvore i/ili istraže konkretne primjere ruralnog razvoja, da analiziraju i sintetiziraju ideje u znanstvenom tekstu ili obilježja konkretnog primjera iz prakse kroz prizmu koncepta ruralnog razvoja. Student bira temu sukladnu sadržaju predavanja, produbljuje problem temeljem referentnih literaturnih izvora, usmeno prezentira seminarski rad te ga predaje u pisanom obliku.
Tematske cjeline predmeta obuhvaćaju: pojam napretka i razvoja, definicije i indikatori razvoja, modernističke teorije razvoja i kritike, održivi razvoj, sociologiju razvoja, povijest ruralnog razvoja i paradigme o ruralnom razvoju, koncept održivog ruralnog razvoja, ruralni razvoj i globalizacija, globalno-lokalni neksus, ruralni razvoj i kulturni identitet, ruralni razvoj i poljoprivreda, lokalna (građanska) poljoprivreda, multifunkcionalnost, održive zajednice i ekosela, akteri ruralnog razvoja, LAG (lokalne akcijske grupe i LEADER). Partnerstvo i participacija u ruralnom razvoju i endogeni pristup (holistički i bottom-up pristup). Ljudski i socijalni kapital i njihova važnost u ruralnom razvoju. Uloga i važnost sudjelovanja lokalnog stanovništva. Proces razvoja i okviri za participaciju . Osposobljavanje za samorazvoj, planiranje i poticanje ruralnog i regionalnog razvoja u Hrvatskoj.

Developed by Superfluo d.o.o. • www.superfluo.hr

Sveučilište u Zagrebu Agronomski fakultet
Svetošimunska cesta 25, 10000 Zagreb
Telefon: +385 (0)1 2393 777
E-mail: dekanat@agr.hr
Web: www.agr.unizg.hr

ECTS: **6.00**

Engleski jezik: **R1**

E-učenje: **R1**

Sati nastave: 60
Predavanja: 34
Seminar: 26

Izvođač predavanja

- izv. prof. dr. sc. Nataša Bokan
- prof. dr. sc. Ramona Franić

Izvođač seminara

- Tajana Štriga, mag. ing. agr.

Ocjenjivanje

Dovoljan (2): 60-70%
Dobar (3): 71-80%
Vrlo dobar (4): 81-90%
Izvrstan (5): 91-100%

Vrsta kolegija

- Diplomski studij / Agrobiznis i ruralni razvitak (Obvezni kolegij, 2. semestar, 1. godina)

Opće kompetencije

Kolegij osposobljava studente za razumijevanje koncepta ruralnog razvoja i s njim povezanim društvenim (ekonomskim, kulturnim, demografskim) procesima. Studenti dobivaju osnovna teorijska znanja društveno-razvojnih procesa na selu, koja su temeljna i neophodna za razumijevanje i primjenu u agroekonomskoj struci.

Oblici nastave

- Predavanja
- Seminari
  – na temu povezanu s konceptom ruralnog razvoja student/ica samostalno piše rad te ga izlaže pred nastavnikom i ostalim studentima i odgovara na postavljena pitanja.

Ishodi učenja i način provjere

Developed by Superfluo d.o.o. • www.superfluo.hr

Sveučilište u Zagrebu Agronomski fakultet
Svetošimunska cesta 25, 10000 Zagreb
Telefon: +385 (0)1 2393 777
E-mail: dekanat@agr.hr
Web: www.agr.unizg.hr

Ishod učenja	Način provjere
Definirati i opisati različite koncepte razvoja i objasniti koncept ruralnog razvoja	Pismeni ili usmeni ispiti, seminarski rad.
Objasniti povezanost održivog i ruralnog razvoja	Pismeni ili usmeni ispiti, seminarski rad.
Analizirati konkretan primjer lokalne zajednice kroz prizmu ruralnog i održivog razvoja, a uključujući varijable globalno-lokalnog spleta utjecaja, socijalnog kapitala, endogenog pristupa i multifunkcionalnosti	Pismeni ili usmeni ispiti, seminarski rad.
Napisati seminarski rad te ga usmeno izložiti i prodiskutirati na odabranu temu i pri tome prikazati osnovne ideje iz literature, prepoznati empirijske primjere i povezati ih s teorijskim pristupima, komentirati ideje autora, zaključiti na koji način bi obrađene ideje i/ili primjeri bili primjenjivi u Hrvatskoj ili šire	Seminarski rad.
Zastupati mišljenje i obraniti stav o određenom konceptu razvoja	Seminarski rad. Izvještaj s terena.
Predložiti potrebne aktivnosti potrebne za provođenje ruralnog razvoja u konkretnoj lokalnoj zajednici	Pismeni ispiti/završni ispit, Seminarski rad, Izvještaj s terena.

Način rada

Obveze nastavnika

Održavanje predavanja i organiziranje seminarske nastave, održavanje konzultacija.

Obveze studenta

Pohađanje nastave, sudjelovanje u diskusijama, izrada i izlaganje seminarskog rada.

Polaganje ispita

Elementi praćenja	Maksimalno bodova ili udio u ocjeni	Bodovna skala ocjena	Ocjena	Broj sati izravne nastave	Ukupni broj sati rada prosječnog studenta	ECTS bodovi
Pismeni ispit ili usmeni ispit				30	90	
Seminarski rad				30	30	
Zalaganje na nastavi (sudjelovanje u diskusijama). Studenti mogu sudjelovati u diskusijama na seminarima, aktivno sudjelovati u radu malih grupa/timova u radionicama i tijekom predavanja.	10%					

Developed by Superfluo d.o.o. • www.superfluo.hr

Sveučilište u Zagrebu Agronomski fakultet
Svetošimunska cesta 25, 10000 Zagreb
Telefon: +385 (0)1 2393 777
E-mail: dekanat@agr.hr
Web: www.agr.unizg.hr

Elementi praćenja	Maksimalno bodova ili udio u ocjeni	Bodovna skala ocjena	Ocjena	Broj sati izravne nastave	Ukupni broj sati rada prosječnog studenta	ECTS bodovi
UKUPNO	100%			60	180	6

Elementi praćenja	Opis	Rok	Nadoknada
Seminarski rad	Ocjena izlaganja, odgovora na pitanja u diskusiji i pismenog dijela seminara, uz dorade pismenog rada, po potrebi (dozvoljena jedna dorada do minimalne pozitivne ocjene). Odličan (5) – rad je logički dobro strukturiran, činjenično točan i pojmovno dobro definiran, podcjeline su povezane, korištena je relevantna i recentna literatura te je vidljiv pristup temi iz različitih perspektiva. Izlaganje je jasno, visoko informativno, odgovori na pitanja točni i kreativni. Vrlodobar (4) – rad je dobro strukturiran, iznesene su činjenice, relevantne teorije i ažurni podaci, literatura je korektno obrađena no pristupu nedostaje kreativnosti . Izlaganje je jasno i sadržajno, odgovori na pitanja su samo korektni i ne ukazuju na dublje promišljanje o temi. Dobar (3) – u radu su prikazani samo neki od relevantnih aspekata teme, literatura je obrađena korektno, ali samo djelomično. Znanstveni i stručni vokabular je bazičan. Izlaganje je jasno i informativno, ali bez sposobnosti povezivanja teorije s društvenim fenomenima, sposobnost odgovaranja samo na jednostavna pitanja. Dovoljan (2) – u radu postoje sadržajni nedostaci, osnovni pojmovi su površno objašnjeni i nema dubljeg poznavanja teme. Izlaganje je prepričavanje pročitanog teksta, odgovori na pitanja su oskudni. Sve pozitivne ocjene podrazumijevaju korektno ciriranje i referenciranje, u tekstu rada i u popisu literature.	Predaja pismenog seminara pri izlaganju.	

Developed by Superfluo d.o.o. • www.superfluo.hr

Sveučilište u Zagrebu Agronomski fakultet
Svetošimunska cesta 25, 10000 Zagreb
Telefon: +385 (0)1 2393 777
E-mail: dekanat@agr.hr
Web: www.agr.unizg.hr

Tjedni plan nastave

1. P - Uvod i ciljevi kolegija, pregled tematskih cjelina kroz cijeli semestar, upoznavanje sa studentima. Pojam i teorije razvoja, teorijski pristupi i paradigme razvoja. S – organizacija seminarske nastave, struktura seminara, izbor i podjela seminarskih tema.
2. P - Sociologija razvoja, održivi razvoj. S - odabrane teme.
3. P – Koncept i načela integralnog ruralnog razvoja. S - odabrane teme.
4. P - Globalizacija, pojam i nastanak, globalizacija kao dezintegracijsko-integracijski proces ruralnog razvoja. S - odabrane teme.
5. P - Ruralni razvoj i teritorijalni kulturni identitet, utjecaj modernizacijskih procesa na ruralni identitet, subkulturne razlike ruralnih društava. S - odabrane teme.
6. P - Uloga poljoprivrede u ruralnom razvoju, održiva i lokalna poljoprivreda, multifunkcionalnost, socijalni kontekst poljoprivrede. S - odabrane teme.
7. P - Održive ruralne zajednice i ekosela. S - odabrane teme.
8. P - Socijalni i ljudski kapital, njihova uloga i važnost u ruralnom razvoju. S - odabrane teme. Međuispit I.
9. P - Akteri lokalnog ruralnog razvoja, lokalne vlade i institucije, samonikle (grass-roots) i privatne organizacije, zadruge u funkciji ruralnog razvoja. S - odabrane teme.
10. P - akteri ruralnog razvoja, LAG (lokalne akcijske grupe i LEADER). S - odabrane teme.
11. P - Uloga i važnost sudjelovanja lokalnog stanovništva, pojam i oblici participacije i partnerstva, od participacije do samorazvoja, interorganizacijsko partnerstvo. S - odabrane teme.
12. P - Pripreme za sudjelovanje lokalnih ljudi, metode brze procjene. S - odabrane teme.
13. P - Sustav potpore i planiranje ruralnog razvoja u EU, primjeri planiranja ruralnog razvoja u EU, prijedlog sustava potpore ruralnom razvoju za razdoblje 2014.-2020. S - odabrane teme.
14. P - Potpora ruralnom razvoju u Hrvatskoj, postojeća strategija i plan ruralnog razvoja u RH. S -
15. P - Nacrt plana ruralnog razvitka Republike Hrvatske. S - odabrane teme. Međuispit II.

Obvezna literatura

1. Ellis, F., Biggs, S. (2001) Evolving themes in Rural development 1950s-2000s. Development policy review, 19, 4: 437-448.
2. Maleković, S. (2002) "Oslonac na razvitak „odozdo“ i lokalne razvojne inicijative: moguća opcija za razvitak sela u Hrvatskoj". U: Prostor iza: kako modernizacija mijenja hrvatsko selo. Zagreb: Institut društvenih znanosti Ivo Pilar. Str. 305-332.
3. Bokan, N. i Obad, O. (2018) "Nevidljivi Dubrovnik: Istraživanje razvojnih perspektiva u ruralnoj lokalnoj zajednici". Etnološka tribina 48, 1: 213-237.
4. Shucksmith, M. (2010) "Disintegrated Rural Development? Neo-endogenous Rural Development, Planning and Place-Shaping in Diffused Power Contexts". Sociologia Ruralis 50/1: 1–14.
5. Lukić, A. i Obad, O. (2016) "New Actors in Rural Development: The LEADER Approach and Projectification in Rural Croatia". Sociologija i prostor 54/1: 71–90.
6. Marsden, T. i Sonnino, R. (2008) "Rural Development and the Regional State. Denying Multifunctional Agriculture in the UK". Journal of Rural Studies 24/4: 422–431.
7. Ray, C. (2006) "Neo-endogenous Rural Development". U Handbook of Rural Studies. Paul Cloke, Terry Marsden i Patrick Mooney, ur. London: SAGE, 278–291.

Developed by Superfluo d.o.o. • www.superfluo.hr

Sveučilište u Zagrebu Agronomski fakultet
Svetošimunska cesta 25, 10000 Zagreb
Telefon: +385 (0)1 2393 777
E-mail: dekanat@agr.hr
Web: www.agr.unizg.hr

Preporučena literatura

1. Cifrić, I. (2003) Ruralni razvoj i modernizacija. Zagreb: IDIS. str. 19-110; 443-451.
2. Meštrović, M. i Štulhofer, A. (1998) Sociokulturni kapital i tranzicija u Hrvatskoj. Zagreb: Hrvatsko sociološko društvo.
3. Lyson, Thomas A.(2004) Civic Agriculture - Reconnecting Farm, Food, and Community. (dostupno kod asistentice Bokan)
4. Claridge, T. (2004) A new conceptualization of social capital. http://www.socialcapitalresearch.com/literature/conceptualisation/conceptualisation.html
5. Putnam, R. (2003) Kako demokraciju učiniti djelotvornom. Zagreb: Fakultet političkih znanosti. (izvornik 1993).
6. Šalaj, B. (2005). Socijalni kapital, demokratsko građanstvo i inkluzivna obrazovna politika. Političko obrazovanje, Vol. 1, Br. 4, Str. 200-210.
7. Krishna, A. , Shrader, E. (1999). Social Capital Assessment Tool. Washington: World Bank. h ttp://siteresources.worldbank.org/INTSOCIALCAPITAL/Resources/Social-Capital-Assessment-Tool--SOCAT-/sciwp22.pdf
8. Geiger Zeman, Marija , Zeman, Z. (2010). Uvod u sociologiju (održivih) zajednica. Zagreb: Institut društvenih znanosti Ivo Pilar. Dostupno online.
9. Miranda de, C.L., Renault, A. A. (2007). Sustainable development and the territorial approach: identities and typologies. Sustainable Rural Development, 3/5, str.42-48. http://webiica.iica.ac.cr/bibliotecas/repiica/B0579i/B0579i.pdf
10. Bokan, N. (2016) Ekosela: subpolitični odgovor na neodrživost. Sociologija i prostor: Časopis za istraživanja prostornoga i sociokulturnog razvoja 54, 1; 45-70.

Sličan kolegij na srodnim sveučilištima

- Rural development, London, SOAS, University of London
- Rural development, Cork, University College Cork
- Rural development, Galway, National University of Ireland

Developed by Superfluo d.o.o. • www.superfluo.hr